

LÄS & SKRIV

2/2026

En tidning från Dyslexiförbundet
och Skrivknuten | ÅRGÅNG 28

**Högstadiet
var en plåga för
Saga Ludvigsson**
sid 14–15

Tema val 2026:

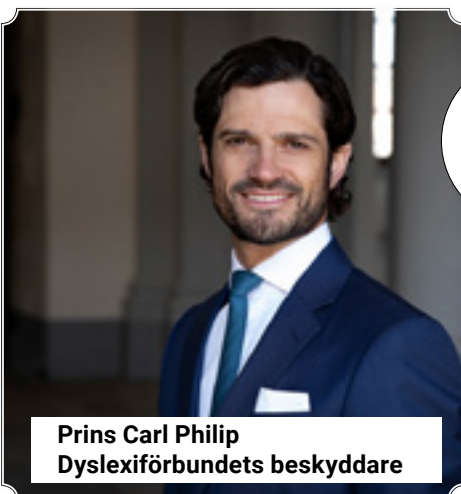
Det behöver vi med dyskalkyli.....**sid 7**

Inkludering är bra för affärerna.....**sid 8-9**

Torbjörn Lundgren:

Varning för klåfingriga politiker.....**sid 20**

Prins Carl Philip
Dyslexiförbundets beskyddare

Vad handlar det om?

- Anders Abrahamsson är ordförande för Dyslexiförbundet.
- Hans krönika handlar om valet 2026.

Anders Abrahamsson vid utdelningen av Dyslexipriset 2025. Foto: Zoe Westrup

Innehåll

Först om främst sid 4

Tema

Val 2026 sid 6–9

Nyheter

SETT-dagarna sid 10–12

Språkstörning är mer okänt än dyslexi sid 13

Porträttet

Saga Ludvigsson sid 14–15

Kultur

Kulturtips sid 16

Skriv – och varva med armhävningar sid 18–19

Tobbes hörna sid 20

Fråga Skrivknuten sid 21

Förbundssidor sid 22–23

Omslagsfoto på Saga Ludvigsson: Privat foto

Rösta för ett samhälle för alla – på riktigt

Inför varje val fylls det offentliga rummet av löften. Ord om framtid, utveckling och möjligheter. Men mitt i allt detta finns en fråga som alltför ofta hamnar i skymundan: för vem byggs egentligen samhället?

När vi nu närmar oss valet 2026 är det dags att rikta ljuset mot de människor som alltför länge fått anpassa sig efter system som inte är byggda för dem. Människor med dyslexi, dyskalkyli och andra läs-, skriv- och räknesvårigheter. Det handlar inte om en liten grupp. Det handlar om hundratusentals barn, unga och vuxna i Sverige – människor med potential, drömmar och ambitioner, men som gång på gång möter hinder som hade kunnat undvikas.

Det är lätt att tala om inkludering. Svårare är att göra den verklig.

Skolan – där allt börjar, och ibland stannar upp

Skolan är samhällets kanske viktigaste arena. Det är här grunden läggs för framtiden, här barn formar sin självbild och sina möjligheter. Ändå vet vi att skolan inte fungerar lika för alla.

För elever med dyslexi eller dyskalkyli blir skolan ofta en plats där de gång på gång påminns om vad de inte kan. Inte för att de saknar förmåga, utan för att systemet inte är anpassat efter deras sätt att lära.

En verkligt inkluderande skola är inte en skola där alla behandlas lika. Det är en skola där alla får det de behöver för att lyckas.

Det betyder tidiga insatser. Att upptäcka svårigheter i tid, innan de växer till

Redaktionen

Tidningen ges ut av Dyslexiförbundet

Org nr. 857204-1930

Adress: Barnängsgatan 22,
116 48 Stockholm.
08-665 17 00

E-post: forbundet@dyslexi.org

Redaktionen:
Marja Beckman. E-post
marja.beckman@dyslexi.org
redaktion@dyslexi.org

Ansvarig utgivare:
Torbjörn Lundgren

Antal utgåvor: 4/år

Upplaga: 10 000 ex.

Redaktionsråd: Torbjörn
Lundgren, Marja Beckman,
Sara Rydin, Fredrik Sköfman,
Rio Hellgren, Elisabet Wallin,
Anna-Maria Ahlén och Inger
Rälenius.

Tryck: Bold Printing Mitt,
Sundsvall

Annonser: Fredrik Sköfman
076-145 09 77
annonser@dyslexi.org

Produktion: Marie Göransson
070-258 45 38
marie.goransson@dyslexi.org

Miljöcertifierade:

Enligt ISO14001.
Cert nr. 1410718
ISSN: 1104-8808

Nästa nummer:

Vecka 38/39 2026

Insänt material: Hör gärna av
dig till redaktionen med
synpunkter och debattinlägg.
Redaktionen ansvarar inte för
insänt och ej beställt material.

Medlemmar kan lyssna på
Läs & Skriv via medlem.
dyslexi.org.

Prenumeration: 315 kr/år.
Rabatter för flera tidningar.
Beställ på förbundskansliet
08-6651700.

Prenumerationsärenden
forbundet@dyslexi.org
Vid utebliven tidning,
adressändring mm,
kontakta förbundskansliet
08-665 17 00.

hinder som påverkar självkänsla och motivation. Det betyder att lärare har rätt kunskap och rätt verktyg. Och det betyder att det finns resurser – inte som ett undantag, utan som en självklarhet.

I dag ser verkligheten annorlunda ut. Många elever får vänta länge på utredningar. Stöd sätts in sent, ibland för sent. Lärare saknar ofta den fortbildning som krävs för att möta elever med olika behov. Och den assisterande teknik som skulle kunna göra stor skillnad finns inte alltid tillgänglig.

Konsekvenserna är långtgående. När skolan inte fungerar riskerar elever att tappa tron på sig själva. De lär sig inte bara att de har svårt att läsa eller räkna – de lär sig att de inte duger.

En inkluderande skola är inte bara en rättighetsfråga. Det är en investering. När elever får rätt stöd ökar deras chanser att klara skolan, att gå vidare till högre studier, att etablera sig på arbetsmarknaden. Det är en investering i individer – och i samhället som helhet.

Rätten till digitala verktyg, tydligare instruktioner, möjlighet att arbeta på olika sätt.

Men i dag ligger ansvaret ofta på individen. Det är den enskilde som ska förklara sina behov, som ska söka stöd, som ska kämpa för att få rätt hjälpmedel.

Ett samhälle som håller – för alla

Vill vi ha ett samhälle där människor ständigt måste anpassa sig efter system som inte är byggda för dem? Eller vill vi ha ett samhälle som utgår från människors olika förutsättningar?

Inkludering handlar inte om att göra undantag. Det handlar om att bygga system som fungerar för fler från början.

Det handlar om att se potential istället för brister. Att förstå att svårigheter med läsning, skrivning eller matematik inte säger något om en människas intelligens, kreativitet eller värde. Det handlar också om rättvisa.

Ett löfte om något bättre

Vilket samhälle vill vi lämna efter oss?

Ett samhälle där vissa ständigt halkar efter – eller ett där alla får en rimlig chans att lyckas?

Det är inte en fråga om välgörenhet. Det är en fråga om rättvisa. Om värdighet. Om framtid.

Text: Anders Abrahamsson, Förbundsordförande, Dyslexiförbundet
anders.abrahamsson@dyslexi.org

Du vet väl att Trugs kortspel i låda 1 och 2 har en fortsättning?

De separata kortlekarna i Trugs fokuserar på ord som kan vara svåra, både att läsa och stava. De innehåller sådana ljud som inte har någon egen bokstav, till exempel sj-ljud och tj-ljud.

Nu kommer en ny kortlek med ng-ljud!

Kortleken innehåller de tre välkända spelen Gissa, Matcha och Plocka. De olika sätt som ng-ljudet stavas på övas medan man spelar roliga kortspel.

Ingrid Häggström - bornholmsmodellen.se
Astrid Frylmark - ordaf.se

Skolstil

Skolstil är ett skrivprogram med bokstavsljud och talsyntes för elever

- som lär sig att läsa
- som har dyslexi
- inom sfi

demoskolstil2.nu

Enkelt att använda

www.skolstil.se

Appversion

SVENSKA (2))	SVENSKA (3))	SVENSKA (3))
Inbyggd talsyntes	iOS talsyntes	Android talsyntes

Webbversion

www.skolstil.se/bestall

Pedagogisk utvecklare: Karin Ohlis Produktionsstöd har erhållits från SPSM

Bakom denna till synes oansenliga dörr fortsätter vi att arbeta för alla med läs-, skriv- och räkneshänsynigheter!

Nu är vi inflyttade på Södermalm

Det är fortfarande ganska rörigt i Dyslexiförbundets nya lokaler på Barnängsgatan 22 i Stockholm, men vi jobbar på det!

Det nya kontoret är betydligt mindre än de gamla banklokalerna i Spånga, men det finns också fördelar – förbundet sparar pengar och adressen är mer central.

Text: Marja Beckman

Ökad tillgänglighet på SVT Play

Nu finns bland annat möjligheten att få uppläst textremsa och anpassad hastighet på inslag som man ser på SVT Play.

Dyslexiförbundets vice ordförande Inger Rålenius har varit rådgivare i Sveriges Televisions tillgänglighetsarbete. Diskussionen kommer att fortsätta, bland annat under Almedalsveckan på Gotland i juni.

Läs mer på omoss.svt.se, under kanaler och tjänster.

Text: Marja Beckman

Foto: Zoe Westrup

Vem ska få Dyslexipriset 2026?

Under Sett-dagarna den 14–15 april öppnades nomineringen till Dyslexipriset 2026.

Känner du någon som gjort skillnad för personer med dyslexi, dyskalkyli eller andra läs-, skriv- och räkneshänsynigheter? Du kan nominera en person, förening eller institution till årets pris på 25 000 kr. Sista nomineringsdag är 31 augusti. Priset delas ut under Dyslexiveckan i oktober.

Förra årets vinnare var litteraturprofessorn Helene Ehriander. Bilden är från prisutdelningen då hon samtalade med moderatorn Matilda Westerman.

Nominera redan idag här eller använd qr-koden här intill:
<https://dyslexipriset.com/nominering/>
Sprid gärna ordet!

Nekades god man – dyslexi uppfyller inte medicinska krav

En man boende i Karlshamn ansökte om att få en god man på grund av sin dyslexi, men nekades. Detta skriver tidningen Sydöstran.

I sin ansökan angav mannen att han behöver hjälp att betala räkningarna, upprätthålla kontakter med myndigheter och få hjälp med läkarbesök. Kommunens överförmyndarnämnd motiverar avslaget med att den sökande inte uppfyller de medicinska kraven. För att en god man ska utses krävs "sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande". Dessutom ska den enskildes förmåga att ta initiativ eller fatta beslut vara nedsatt.

Eftersom nedsatt läs- och skrivförmåga inte nödvändigtvis behöver vara kopplade till kognitiv förmåga avslogs ansökan.

Test & metoder

baserade på forskning och vetenskap

Från förskolan till gymnasiet

KARTLÄGGNING
AV LÄS- OCH
SKRIVFÖRMÅGA

Lästräning

Välkommen till hogrefe.se!

Här kan du välja bland ett stort utbud test och metoder samt anmäla dig till kostnadsfria webinarier för yrkesverksamma.

 hogrefe

Dysmate är ett forskningsbaserat digitalt test som upptäcker dyslexi hos barn, ungdomar och vuxna.

Dysmate testbatteri är standardiserat, normerat och genomförs digitalt på en dator. Administreringen kräver endast en god internetuppkoppling. Alla instruktioner och övningsuppgifter blir upplästa, och testkandidaten får återkoppling på om övningsuppgifterna utfördes korrekt eller inte. När testet är färdigt kan testledaren direkt se testresultaten som presenteras på ett intuitivt och lättförståeligt sätt.

För att kunna använda Dysmate-testerna måste du genomgå en certifiering. Under kursen får man lära sig mer om dyslexi, vad Dysmate-testerna mäter, hur man genomför testerna och hur man tolkar resultaten.

Bli certifierad redan idag →
www.dysmate.se/onlinekurs

Nu lanserar vi

:Dysmate ©

- för låg- och mellanstadiet

När en elev kämpar med läsning - vad beror det på?

Dysmate-C bygger på många års forskning och evidens om läs- och skrivsvårigheter och dyslexi. Testet är utvecklat för att fånga de bakomliggande förmågor som kan påverka vår läsning och skrivning.

Därför väljer skolor Dysmate

- Identifierar elever i riskzon för läs- och skrivsvårigheter
- Ger en **fördjupad förståelse** för vad som ligger bakom svårigheterna
- Skapar **underlag för rätt stödinsatser** och åtgärder
- Möjliggör uppföljning och utvärdering över tid
- **Effektiv och tidsbesparande** - testa en hel klass på ca 45 minuter

Dysmate kompletteras med en **handbok** och ett **resurshäfte** som ger vägledning och förslag på hur insatser kan utformas.

Vill du veta mer?

Boka en kostnadsfri och icke-bindande **demonstration av testerna** redan idag

www.dysmate.se/kontakt

Illustration: Camilla Svensson

Vilka partier vill lyfta våra valfrågor?

Detta nummer har tema "Val 2026". I höst är det nämligen dags att gå till valurnorna igen. Dyslexiförbundet har identifierat tre valfrågor som vi vill prioritera inför valet.

I **det här** numret finns artiklar som på olika sätt berör valfrågorna. Frågan om skolan belystes på olika sätt under SETT-mässan i april (sidorna 10 och 12). På sidan 7 har personer med dyskalkyli själva berättat vad de behöver. På sidan 8–9 intervjuas Rebecca Nobel som arbetar med inkludering på företaget EY.

I förra numret av Läs & Skriv fanns en längre text om våra valfrågor. Den texten finns också på dyslexi.org. Här kommer en sammanfattning:

Fråga 1: Skolan ska vara inkluderande

Alla elever har rätt till en inkluderande skola där omgivning, undervisning och psykosocial miljö är anpassade efter deras förutsättningar. Där når eleverna så långt de kan utan att funktionsnedsättning blir ett hinder.

Fråga 2: Dyskalkyli finns – ta det på allvar!

Dyskalkyli är en funktionsnedsättning som politiker, skola och samhälle måste ta på allvar. Den finns klassad i WHO:s ICD-11. I dag är kunskapen om dyskalkyli låg, både i skola och samhälle. Få personer upptäcks tidigt och de får därför inte det stöd de har rätt till.

Fråga 3: Ge oss bra förutsättningar i arbetslivet

Alla har rätt att få bra grundförutsättningar att lyckas i arbetslivet. Arbetsgivare behöver bättre incitament att upptäcka och stödja individer med läs-, skriv- och räknesvårigheter, dyslexi och dyskalkyli. Arbetsgivare och samhälle måste erkänna behov av och rätt till arbetshjälpmedel och anpassningar.

Ta gärna kontakt med era lokala politiker och fråga vad de vill göra med dessa frågor om de får era röster!

Funktionsrätt Sverige frågar ut partiledarna

Under våren genomför Funktionsrätt Sverige digitala intervjuer med representanter för samtliga riksdagspartier. De får frågor om partiernas förhållande till funktionsrätt. Intervjuerna kommer att kunna ses i efterhand på Funktionsrätt Sveriges Youtubesida.

Redan i februari gjorde Funktionsrätt Sverige en valundersökning där de ställde frågor om funktionsrätt till riksdagspartierna. Vänsterpartiet fick

högst poäng, följt av Centerpartiet och Miljöpartiet. Moderaterna fick lägst poäng.

Partienkäten innehåller 21 frågor som berör områden av avgörande betydelse för funktionsrätt och jämlika villkor för personer med funktionsnedsättning.

Funktionsrätt ställde frågor om lagstiftning och styrning, rätten till jämlik hälsa, rätten till en inkluderande utbildning, rätten till arbete och försörjning, rätten till rättvisa och rätten till skydd och säkerhet i krissituationer.

Riksdagspartiernas poäng

1. Vänsterpartiet
2. Centerpartiet
3. Miljöpartiet
4. Liberalerna
5. Socialdemokraterna
6. Sverigedemokraterna
7. Kristdemokraterna
8. Moderaterna

Text: Marja Beckman

Valet 2026: Dyskalkyli finns – ta det på allvar!

Den som har dyskalkyli får inte samma möjlighet till anpassningar vid stora prov som den som har dyslexi.

Det behöver vi med dyskalkyli

Dyskalkyli finns – ta det på allvar! Så lyder en av Dyslexiförbundets valfrågor 2026. Trots att dyskalkyli är klassad i WHO:s diagnossystem ICD-11 är kunskapen låg. Många vet knappt vad diagnosen innebär.

Det är dags att ändra på den saken!

Läs & Skriv ställde nedanstående fråga i två Facebookgrupper: Gruppen Dyskalkyli och vår egen Facebookgrupp Dyslexi.org: **Vad behöver en person med dyskalkyli!?**

Många ville svara, så här kommer ett urval av de kloka svaren. Några är redigerade för att få rätt tilltal.

- » Att dyskalkyli finns!
- » Att folk lyssnar och läser på om dyskalkyli.
- » Att man får använda sina hjälpmedel på de nationella proven.
- » Rätt att få all undervisning anpassad så man förstår (det vill säga inte bara vid prov).
- » Tydligare förklaringar under genomgångar och prov.
- » Förstående lärare i matematik och NO-ämnen.
- » Förståelse för att "arbetsminnet" hos eleven snabbt blir överfullt.

- » Att skolan redan i lågstadiet och mellanstadiet fångar upp de elever som har ojämna resultat. Att eleven redan då får remiss för dyskalkyliutredning.
- » Klockorna på skolan bör även vara digitala. Analog klockor är för många omöjliga att tyda.
- » Att man påminner om tiden och visuellt visar vart på tidslinjen vi befinner oss, till exempel på prov.
- » Inte behöva bli bemött med att detta "borde du kunna".
- » Att upprätta en särskild studieplan tidigt så att resurser i skolan kan frigöras. Att alla ämneslärare ska vara involverade. Även idrottslärare, då exempelvis kartläsning vid orientering kan vara stört omöjligt.
- » Att dyskalkyli är betydligt mer komplext än förklaringen "som dyslexi fast med siffror".
- » Att folk slutar avfärda dyskalkyli som matteångest som går att lösa bara man repeterar grunderna.
- » Att alla lärare ska ha kunskap och kunna hjälpa barn med diagnosen.
- » Att Högskoleverket godkänner dyskalkyli! Idag får man extra provtid vid dyslexi, men enligt Högskoleprovsmyndigheten ger en

dyskalkyli diagnos INTE rätt till längre provtid.

- » Dyslexi kan man kompensera på högstadiet och gymnasiet (till exempel genom att lyssna på text eller ta muntlig examen), men vid dyskalkyli finns det ingen som kan räkna åt dig.
- » Ha förståelse för att det ofta är helt omöjligt med överslagsberäkning/uppskattning/att tala om UNGEFÄR hur mycket det blir/är.
- » Att vi slutar betrakta mattekunskap som ett tecken på intelligens och därmed har högre status än om man är bra på andra ämnen.
- » Bättre uppförande från vuxna mot andra vuxna med dyskalkyli.
- » När jag säger att siffror är som kinesiska tecken eller egyptiska hieroglyfer för mig ska man inte ta det som en skämt.
- » Förståelse för att dyskalkyli innebär fler svårigheter än siffror; att hitta, bedöma avstånd, tidsåtgång, med mera.
- » Dyskalkylin hos individer kan skilja sig åt. Stödet ska vara individuellt.

Sammanställning: Marja Beckman

Vad handlar det om?

- Rebecca Nobel jobbar på EY:s center som vill ta vara på neurodivergenta personers kompetens.
- Hon har själv dyslexi.

Val 2026: Ge oss bra förutsättningar i arbetslivet!

Inkludering är bra för affärerna

Rebecca Nobel är ansvarig för "Neurodiversity Center of Excellence" på företaget EY Sverige. Detta initiativ skapades för att ta vara på kompetenser som företaget saknade.

Neurodiversity – eller neurodiversitet på svenska – är ett samlingsord för olika diagnoser, till exempel dyslexi, adhd, autism eller dyskalkyli. Rebecca Nobel är själv neurodivergent. Hon har dyslexi och tycker det är viktigt att vara öppen med det.

– Jag tror mycket på att öppenhet leder till att vi minskar stigma. Jag hade behövt flera med dyslexi runt om mig när jag var yngre, säger hon.

Det tog lång tid innan hon lärde sig att läsa, och när det till slut gick ville hon läsa tyst. Att behöva läsa högt i klassen var alltid jobbigt. Det var svårt att både tänka på att avkoda och försöka förstå vad texten handlade om. Dyslexidiagnosen fick hon i sjuan.

– Efter det öppnades en helt ny värld för mig, jag fick stöd från lärare och från mina vänner. Det blev en helt annan grej när jag slapp lägga så mycket tid på att maska att jag inte hängde med i texten när vi skulle läsa högt.

Hon pluggade hårt och mycket och vågade fråga och be om hjälp. Efter gymnasiet läste hon psykologi med

inriktning mot organisationspsykologi i sin mors hemland USA. Hon fick tillgång till anpassningar på det amerikanska universitetet, och skrev till exempel prov i ett eget rum.

Ett av hennes första jobb efter utbildningen var på ett företag som enbart rekryterade personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

– Där hittade jag intresset för rekrytering, men också drivkraften att stötta unga personer att komma ut i arbete.

EY:s första Neurodiversity Center of Excellence öppnade i USA 2016. Numera finns 25 olika center i 13 olika länder, med över 1000 anställda. Rebecca Nobel rekryterades när det första centret i Norden skulle öppnas.

– Det har varit väldigt spännande. Vi såg att kompetenserna som många neurodivergenta har är jättevärdefulla för oss. Det är sådana kompetenser som vi ofta saknar i våra team. Så vi gjorde det från ett affärsperspektiv, inte för att vi ville vara snälla, säger hon.

Men vad är det då för kompetenser som är så värdefulla?

– Många med autism kan hyperfokusera på en och samma uppgift under lång tid. Det kan man också om man har ADHD, bara man sitter i rätt omständigheter och tar

bort distraktioner. En annan styrka är att många tänker utanför boxen. Som dyslektiker kan man ha svårt att se detaljer. Därför kan man många gånger behöva fatta beslut grundade på ofullständiga data. Det gör att vi som dyslektiker lite snabbare kan driva fram saker, och kan bli bra ledare, säger Rebecca Nobel.

Målet är att centret i slutändan inte ska behövas. När en person med neurodivergens väl har introducerats till nya uppgifter och fått de anpassningar hen behöver är det långsiktiga målet att personen ska vara en del av teamet.

– Det är inte så att de som sitter i vårt center jobbar helt avskilt. Att vara en del av centret innebär att man har stöd från mig som coach. Det betyder inte att man nödvändigtvis får en massa anpassningar i varje arbetsmoment. Många gånger handlar det om att ha kollegor runt om sig som förstår att jag funkar lite annorlunda i vissa situationer.

För att en individ ska känna sig inkluderad är chefens beteende avgörande, förklarar Rebecca Nobel. Individen behöver hjälp att förstå sin roll och vad som förväntas. Hen behöver bli sedd och få visa sina styrkor.

Det viktigaste är att matcha rätt personer till rätt roller. En vanlig föreställning är till exempel att en person med autism vill ha exakt

Rebecca Nobels arbetsplats EY:s lokaler i centrala Stockholm har en magnifik utsikt över staden.

samma rutiner varje dag eller inte skulle klara av förändringar på arbetsplatsen. Rebecca Nobel menar att det viktigaste är att chefen hjälper personen med en struktur på arbetet. Det kan man till exempel göra med regelbundna möten där man "checkar in" hur arbetet går och hjälpa till att prioritera arbetsuppgifter.

– Alla behöver inte kunna allting. Man måste inte stå på frontlinjen och klara av kundkontakter och liknande. Vissa kommer att vara jättemycket mer effektiva om de får jobba mer administrativt. Och sen finns det ju de som tycker om att stå där framme och prata och slippa göra lika mycket administration.

Text och foto: Marja Beckman

Rebecca Nobels tips för bättre inkludering på jobbet

Skapa medvetenhet. Både hos chefer, medarbetare och rekryterare.

– Du kan ibland jämföra med en hjärt- och lungräddningskurs som man ska gå en gång per år. Att man påminns om vad diagnoser innebär och kommer ihåg att det kanske är därför Johan sitter längst bak i klassrummet. Eller i mötesrummet i det här fallet.

Ingen är perfekt, men man gör mycket bra.

– Ni gör säkert saker redan idag som är bra. Och varför är de bra? Gräv vidare där, kan vi utveckla det ännu mer och belysa det? Så att man inte alltid går in med pekpinnar på allt som är fel.

Ta hjälp och gör en sak i taget.

– Man behöver inte göra alla grejer på en och samma gång.

Se webinariet om inkludering på arbetsplatsen

På dyslexi.org finns ett inspelat webinarium: Nyckeln till neuroinkludering på arbetsplatsen, där Rebecca Nobel berättar om en internationell rapport om hur neurodivergenta upplever arbetsmarknaden. Använd qr-koden för att hitta dit.

Alfons Åbergs pappa var så uppslukad av sin tidning och sin tv att han varken såg eller hörde vad Alfons gjorde, påpekade Emanuel Karlsten på SETT-dagarna.

Var det verkligen bättre före mobilernas tid?

Mobilerna och de sociala medierna pekas ut i jakten på syndabockar för att läsförståelsen minskar och barn och ungas psykiska hälsa tycks bli allt sämre. I höst träder ett mobilförbud i kraft för alla elever i grundskolan.

Är det verkligen barnen som är problemet – eller är det VI som är problemet? Även vi vuxna ägnar ju mycket av vår vakna tid åt att titta på skärmar.

Vid ett föredrag på SETT-dagarna på Kistamässan i Stockholm i april, påpekade journalisten Emanuel Karlsten att skärmarna kan bytas ut mot annat som distraherar från att vara närvarande med barnen. För 50 år sedan kom böckerna om Alfons Åberg. Alfons pappa blev så uppslukad av sin tidning att han inte märkte vad Alfons hittade på.

– Det är samma beteende, men i nutid målas det i mörkare, mer dystopiska färger, sa Emanuel Karlsten.

Ungas psykiska ohälsa kan inte heller enbart skyllas på digitaliseringen. Måendet har blivit sämre under flera decennier. Under den tiden har samhället förändrats med bland annat större utmaningar på arbetsmarknaden, ökade socioekonomiska skillnader och tuffare klimat i skolan.

Tidigare hade medierna och skolan monopol på kunskap, men nu räcker det för många att *känna sig* informerade än att de verkligen är informerade. Det gynnar influencers och populistiska partier.

– Vi måste förstå plattformarnas logik. Robusta samhällen byggs inte genom att skydda människor från information. De byggs genom förtroende.

Med AI:n snabba intåg kan skolan inte längre tävla om kunskap, men skolan behöver lära ut om metoder att förstå sanning. Det är inte de starkaste eller mest intelligenta som överlever, utan de som är bäst på att anpassa sig till förändring, avslutade Emanuel Karlsten.

Text och foto: Marja Beckman

Dyslexipriset

Dags att nominera till Dyslexipriset 2026!

Dyslexipriset delas varje år ut av Everway och Dyslexiförbundet till någon som gjort en betydelsefull insats för personer med läs-, skriv- eller räknasvårigheter.

Nominera senast 31 augusti!
Vem vill du lyfta fram?

dyslexipriset.com/nominering

Everway
Indigene Ortbl

Dyslexiförbundet

Tillsammans för elevens bästa: Familj, skola och logoped

Barnlogopederna startades av föräldrar och logopeder för att alla barn och ungdomar ska få den hjälp de har rätt till.

För att lyckas står fyra perspektiv i fokus:

- Barn / Ungdom
- Familj
- Skola
- Logopedi

Hos Barnlogopederna är därför samarbete viktigt. Genom att utgå från elevens medicinska behov och ha ett nära samarbete med skolan kan eleven hjälpas att nå sin potential.

Tillsammans och i nära samarbete med skola och specialpedagoger har konkreta och handfasta råd och rekommendationer skapats.

Elev och vårdnadshavare får ett dokument med åtgärder och rekommendationer som är anpassade för eleven och vad de kan göra hemma.

Skolan får eget utlåtande utifrån de möjligheter pedagogerna har att hjälpa eleven. Utlåtandet är utformat för att på både kort och lång sikt kunna stötta eleven.

Barnlogopederna erbjuder logopedisk utredning och intervention till barn och skolungdomar fram till att de tar studenten.

Vi har också en supportlinje som är öppen 08.00-16.00 vardagar för att hjälpa elever, vårdnadshavare och skolpersonal.

På så sätt kan Barnlogopederna lyckas med sin vision och bidra till ett bättre samhälle.

Om Barnlogopederna

- Mottagningar i Lund
- Vi tar emot remisser från skolor och BVC
- Egen vårdbegäran (egenremiss)
- Barnlogopederna har inga väntetider

Vid frågor är ni välkomna att ringa Barnlogopederna.
08.00-16.00 | Måndag till fredag
010-153 55 50
www.barnlogopederna.se

För mer information, använd QR-kod.

Hegas

Mera

Läsfrämja lättare. Och läsfrämja mer.

MeraHegas tar läslusten vidare in i klassrummet. Vi ger ut arbetsmaterial och läromedel som lever upp till lgr22. Som gör lästräningen roligare och lättare. För starka läsare formar framtiden. Och du formar läsarna.

LÄSNYCKLAR
OCH LEKTIONS-
MATERIAL
HITTAR DU PÅ
MERAHEGAS.SE

HÄR ÄR NÅGRA AV
VÅRA ARBETSMATERIAL.
JUST DESSA ÄR
KORTSPEL!

UNDERLÄTTA LÄSPROCESSER?
STARTA BOKCIRKLAR
SOM FUNKAR?

VI HAR FORTBILDNINGEN
DU BEHÖVER!

MeraHegas hittar du hos hegas.se, Läromedia och Adlibris.

Många besökte vår monter under SETT-dagarna

Dyslexiförbundets monter blev mycket välbesökt under SETT-dagarna i april. Vi gästades av våra samarbetspartners och pratade med många besökare. Vi såg ett extra intresse för vår informationsfolder om dyskalkyli!

Vad vore Dyslexiförbundet utan våra volontärer? Ulrika Ekman och Margareta Karlsson stod beredda att tala med besökarna i vår monter.

“Vi är kognitivt lata, finns det genvägar så använder vi dem. Men det innebär att vi riskerar att tappa kunskap”, sa filosofiprofessorn Åsa Wikforss vid seminariet “Läsning och demokrati i AI-eran” som anordnades av Prinsparets stiftelse. Folkhögskolläraren och före detta utbildningsministern Gustaf Fridolin lyfte folkbildningen: “När samhället får både nya verktyg och nya utmaningar finns det inget bättre än att sitta ner och prata med andra”, sa han.

Läraren och krönikören Maria Wiman berättade om när hon vann Musikhjälpens budgivning om att träffa utbildningsministern Simona Mohamsson för en dag. Maria Wiman förberedde sin skolklass och samlade in berättelser från skolan från lärare i hela landet för att ge till Mohamsson. Berättelserna går att läsa på berattaomskolan.com. När ministern ställde in halva besöket bestämde sig Maria Wiman för att reklamera köpet!

Vår rådgivare Helene Kindstedt besökte ILT:s monter och berättade om Dyslexiförbundets arbete.

Fredrika Olbers från Prinsparets stiftelse besökte vår monter på onsdagen. Hon berättade om det läsfrämjande spelet Dexiville.

När våra samarbetspartners Everway besökte förbundets monter talade de bland annat om att nomineringen till Dyslexipriset öppnade i samband med SETT. Här syns Everways personal tillsammans med flera av Dyslexiförbundets medarbetare och volontärer.

Medarbetare från Readspeak kom till vår monter och berättade bland annat om verktyget TextAid, som blir gratis för Dyslexiförbundets medlemmar i vår (läs mer på sidan 22).

Foton: Marja Beckman och Helene Kindstedt

Språkstörning är mer okänt än dyslexi

I mars var Dyslexiförbundet utställare på en konferens för logopeder, med titeln "DLD/ språkstörning och dyslexi genom livet".

Den två dagar långa konferensen hade ett omfattande program med forskare, logopeder och andra professionella som föreläste. I pauserna kom många förbi Dyslexiförbundets monter och ville prata.

Vår kanslichef och rådgivare Helene Kindstedt deltog i fredagens panelsamtal. En av paneldeltagarna var Albert Telon, som själv har en språkstörning. Han vittnade om att språkstörning är mer okänt än dyslexi och att en tjej som blev mobbad i skolan fått uppmaningen att säga att hon hade dyslexi istället, eftersom det är mindre okänt.

Albert sa att han mått bra av uppmuntran i de skolämnena där det har gått bra, till exempel praktiska ämnen.

– Det skapar mycket hopp om folk tror på en, sa han.

Helene Kindstedt bad logopederna att skriva tydliga diagnosrapporter så att de som får diagnosen förstår dem.

Som avslutning intervjuades Prins Carl Philip på scenen. Prinsen har som bekant dyslexi själv och är Dyslexiförbundets beskyddare.

Han berättade att han har blivit hånad på grund av felsäkringar vid andra offentliga framträdanden. "Det känns", menade han. Prinsen passade också på att hylla logopederna.

– Ni är hjältar. Er kunskap, ert tålamod och er förmåga att se människan bakom svårigheterna betyder mer än ni anar. Ni ger inte bara verktyg för språk och lärande, utan också hopp och trygghet. Stort, stort tack för det, sa prinsen som verkade känna att han var i ett tryggt sammanhang, sa Prins Carl Philip.

Text: Marja Beckman. Foto: Lisa Björkman, Logopedkliniken, Danderyds Sjukhus om ej annat anges.

Några läs- och skrivrelaterade utdrag från föreläsningarna

- Bibliotekskonsumenten **Nike Hjelm** från Region Stockholms projekt "Språktåget" tipsade logopederna om att samarbeta med sitt närmaste bibliotek för att hjälpa barn att utveckla språket.
- Specialistlogopeden **Sara Burge** berättade om sajten boklistan.info som består av böcker som rekommenderats av föräldrar, lärare, logopeder och bibliotekarier för att de väckt barns intresse för att läsa.
- **Martina Hedenius** är legitimerad logoped och medicine doktor på Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap vid Uppsala universitet. Hon talade bland annat om hur minnet fungerar för personer med och utan språkstörning (DLD) eller dyslexi. Hennes undersökning visade bland annat att procedurminnet ofta är nedsatt hos barn med dyslexi och DLD, men att många barn med dyslexi har en stark förmåga till bildminne. Procedurminnet är omedvetet och oavsiktligt, kopplat till vanor, som att cykla eller spela instrument.

Under de två konferensdagarna kom många förbi och ville prata med oss på Dyslexiförbundet.

Prins Carl Philip berättade att personer i olika åldrar kommer fram till honom och tackar för att han som offentlig person har berättat om sin dyslexi. Prinsen intervjuades av moderatören Helena Zetterman.

Rådgivare och kanslichef Helene Kindstedt (i mitten) satt i panelen. Till vänster om Helene: Albert Telon som själv har en språkstörning och berättade om sina erfarenheter.

Vad handlar det om?

- Saga Ludvigsson är artist och har tävlat i Melodifestivalen.
- Hon har dyslexi och tyckte att högstadiet var väldigt jobbigt.

”I sjuan var jag konstant trött”

”Det är en gissningslek att läsa mina sms”, säger Saga Ludvigsson. Trots dålig stavning trodde inte hennes lärare att hon hade dyslexi.

Högstadiet var en jobbig tid för artisten Saga Ludvigsson. Hon var duktig i skolan, men hade läs- och skrivsvårigheter. När hon slutade skolan växte självförtroendet. Nu lever hon på sin musik.

Många känner igen Saga Ludvigsson från Melodifestivalen. Hon är countrypoptjejen med det lysande röda håret med blonda slingor i. Två år i rad har hennes låtar gått direkt till final.

Saga växte upp i den lilla orten Örby i Västra Götaland. Hennes mamma har dyslexi och kände igen sig i Saga. Mamman tjtade på skolan om att Saga skulle få en diagnos, men lärarna sa: ”Nej, hon är så duktig i skolan, hon har inte dyslexi”.

Saga fick nämligen bra resultat på proven. Hon stavade dåligt, men ägnade väldigt mycket tid åt att träna

på att läsa och skriva efter skoltid. Föräldrarna hjälpte henne mycket. I sjuan och åttan var hon konstant trött.

– Jag somnade på lektionerna och när jag kom hem från skolan sov jag fram till middagen. Efter middagen gick jag och la mig igen, berättar Saga. Hon tror att många av lärarna saknade kompetens för att förstå dyslexi. Men en lite mer förstående NO-lärare gjorde ett test. Först fick Saga lämna in ett prov skriftligt. Det provet fick betyget D. Utan att ha pluggat något mer fick Saga göra samma prov muntligt med läraren. Då fick hon A i betyg. Det var ett bevis på vilken skillnad det kan bli med rätt förutsättningar.

Strax innan Saga skulle börja nian fick hon en dyslexidiagnos. Därefter började hon på ett praktiskt gymnasium med planen att bli svetsare. Intresset för bilar kommer hemifrån.

– Pappa kör dragracing, och mamma håller också på med bilar. Pappa och jag renoverade en Volvo PV tillsammans, det var roligt och en fin sak att göra tillsammans, berättar hon.

Parallellt med allt detta älskade Saga att sjunga.

– När jag var liten sa jag ”mamma, jag ska ha show!”. Jag har alltid velat bli sedd, säger hon och ler.

Som 12-åring, 2019, ställde hon upp i tv-programmet Talang och det gick väldigt bra – hon gick till final. Några år senare, 2023, var hon med i Idol och kom tvåa. Därefter har många sett henne i Melodifestivalen, där hon gått till final två år i rad. Först 2025 med låten “Hate you so much” och nu senast 2026 med “Ain’t today”.

Hon avslutade aldrig svetsarutbildningen. Hennes föräldrar gick till slut med på att hon skulle hoppa

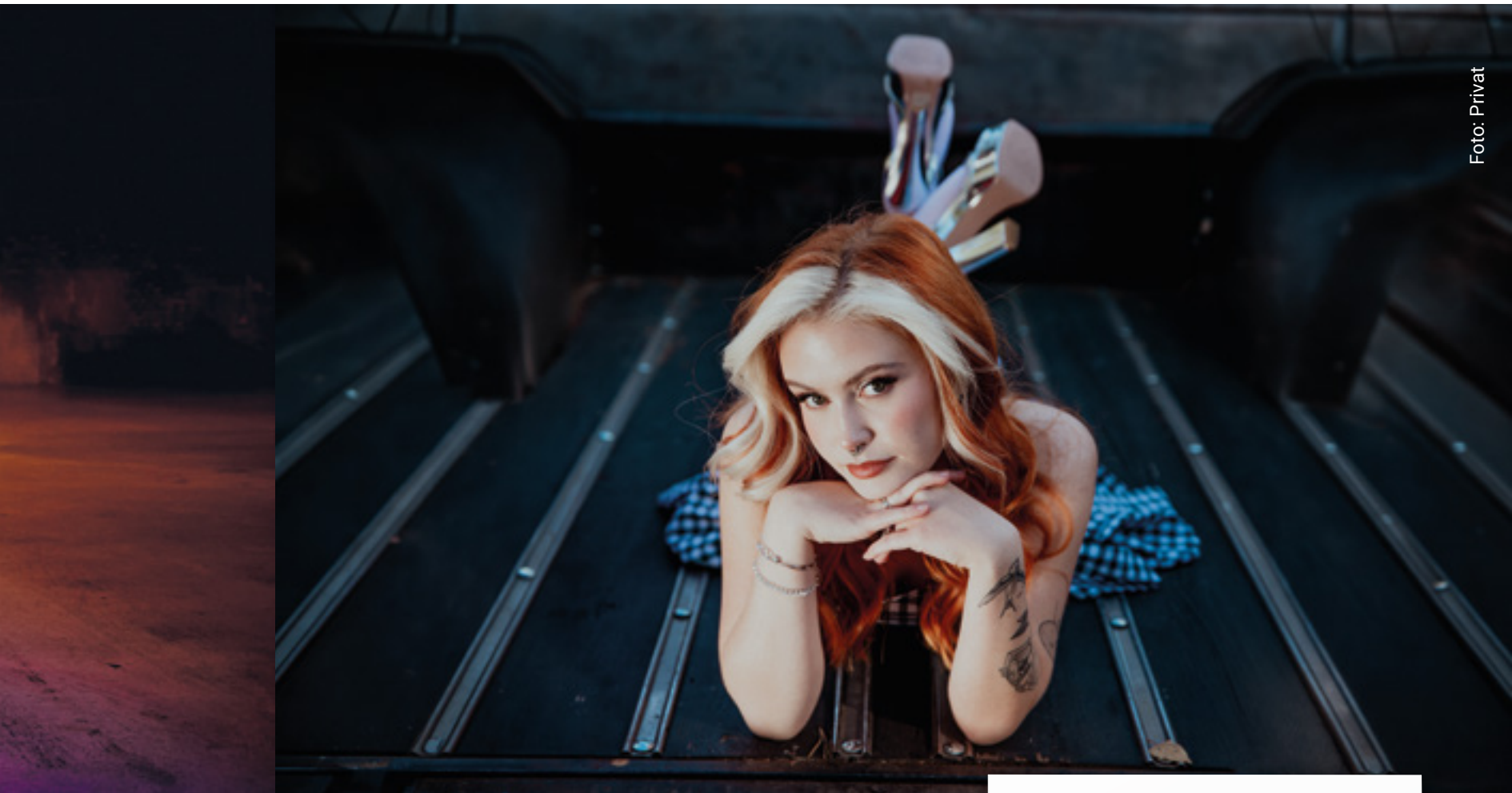

Foto: Privat

av och ägna sig åt musiken på heltid. De förstod att det var en chans som hon inte kunde säga nej till.

– Det fina med att bo i Sverige är att man alltid kan läsa in gymnasiet senare, säger hon.

Numera är musiken en heltidssyssla för Saga. I sommar ska hon turnera runt i Sverige med Diggiloo tillsammans med ett gäng andra Melloartister.

– Det är en himla lyxig turné att följa med på!

Saga skriver sina egna låtar i samarbete med andra låtskrivare. Hon känner sig säkrast i att ta fram melodierna. Att skriva text har hon ännu inte känt sig bekväm med, även om budskapet i texterna är viktiga och ska spegla hennes personlighet.

Hon har fått jobba med några av de mest erfarna låtskrivarna inom kommersiell popmusik, men även med nya talanger som kommer direkt från en låtskrivarutbildning.

– Jag har lärt mig väldigt mycket av de som har 30 eller 40 års erfarenhet, men de vet precis hur de vill jobba. Fördelen med dem som är nya i

branschen är att de är lite hungrigare och öppna för att testa nya saker, säger hon.

Vad drömmer du om?

– Jag vill bli nya Beyoncé! Jag tror man måste ha lite dålig verklighetsuppfattning och vara smågalen, säger Saga och skrattar.

Hon tillägger att hon ser fram emot att skriva mycket ny musik, testa nya saker och att åka ut och "gigga".

– Att vara i studion är jättekul men det roligaste är ändå att åka ut och träffa folk och stå på scenen!

I augusti 2025 var Saga med i Dyssepodden, och då sa hon att unga med dyslexi gärna fick skriva till henne via DM på Instagram. Då och då får hon meddelanden från fans som har dyslexi.

– Några skriver att min berättelse får dem att känna sig sedda, att det inte bara är de som har det här. Men det är fruktansvärt tråkigt att en del skriver att de känner sig hopplösa. Det behövs mer hjälp i skolan. Själv har jag fått sjukt mycket bättre självförtroende sedan jag slutade skolan. Håll ut, det blir enklare! säger Saga Ludvigsson.

Namn: Saga Ludvigsson
Född: 3 februari 2006 (20 år)
Uppvuxen i: Örby i Västra Götaland.
Bor numera i Stockholm.
Aktuell: Finalist i Melodifestivalen 2026. Turnerar landet runt med Diggilo i sommar.

Text: Marja Beckman

Foto: Marja Beckman

Nu kommer nya avsnitt av Dyssepodden!

I april månad gjordes nya inspelningar med poddvärdarna Wilma Thorsvret och Matilda Ehinger. Producent är Anna-Maria Ahlén, erfaren radiojournalist. Bilden togs när Dyssepoddenredaktionen besökte Dyslexiförbundets nya kansli på Södermalm i Stockholm.

KORTFILM

Titel: Maddie och provet

Kanal: Disney Plus under temat Short Circuit

10-åriga Maddie ska skriva ett prov i skolan och ser bokstäverna hoppa. Den animerade kortfilmen "Maddie och provet" gestaltar hur det är att ha dyslexi och går att se på Disney Plus under temat Short Circuit, ett experimentellt program där vem som helst i studion kan sälja in en idé och väljas ut för att göra en egen kortfilm.

Text: Marja Beckman

BOK

Av: Rickard Stampe

Titel: Konrads katastrofer

Förlag: Kikkuli Förlag AB

Utgivningsår: 2026

Form: Tryckt

Konrad bor på Hisingen i Göteborg. Han har en

förmåga att hamna i alla möjliga jobbiga och komiska situationer. Händelser som helt enkelt är katastrofer när man är tretton år. Boken passar åldern 11-13 år och fungerar bra som högläsningsbok. Författaren Rickard Stampe har dyslexi.

Text: Elisabet Wallin

BOK

Av: Bengt Fredriksson, tidningen 8 sidor

Titel: Dags att rösta – Valskola 2026

Form: Tryckt eller som nedladdningsbar pdf på LL-forlaget.se och 8sidor.se

I denna lättlästa bok presenteras de åtta riksdagspartierna och deras historia. Vad tycker partierna i frågor om brott, vård, skola, försvar, energi, invandring och funktionsrätt? Boken informerar också om hur det går till när man röstar och vad som händer i riksdag och regering efter valet.

Text: Marja Beckman

BOK

Red: Lisa Olsson och Hedvig Weibull

Titel: Att läsa på sina villkor – en antologi om tillgänglig läsning

Form:

Nedladdningsbar pdf på mtm.se

En antologi där läsare, forskare och förmedlare skriver om tillgänglig läsning och hur viktigt det är för att bli delaktig i samhället.

Text: Marja Beckman

FILMER MED UPPLÄST TEXTREMSA

Nya filmer i appen hittar du på <https://app.movietalk.nu>

Tidlösa berättelser

Ge fler elever tillgång till litteraturens största berättelser. Vår serie *Tidlösa berättelser* passar särskilt bra för elever som behöver extra stöd i sin läsning eller är läsovilliga.

nypö förlag **vilja** förlag
En del av Studentlitteratur

Gratis
arbets-
material
att ladda ner!

Tack för att ni samarbetar med Dyslexiförbundet

Med ert stöd kan vi fortsätta
att göra vardagen enklare för alla som har
svårt att läsa, skriva och räkna.

Everway

:Dysmate
Dyslexia marker test

Elektrikerna

IFMETALL

ReadSpeaker

RESLY

Vad handlar det om?

- Gulistan Kavak har dyslexi och skriver böcker.
- I denna artikel delar hon med sig av sina bästa skrivtips.

Del 1 av "Hemligheten" kommer ut i maj. "Sju nyanser av våld" kom till efter att Gulistan läst en universitetskurs om våld i nära relationer.

Skriv – och varva med armhävningar

Gulistan Kavak har dyslexi. Hon har också skrivit fyra böcker och har kontrakt på ytterligare två.

Här delar hon med sig av sina bästa tricks för att hålla motivationen uppe även när det är svårt.

I oktober 2023 tog Gulistan Kavak emot Dyslexipriset ur prins Carl Philips hand. Motiveringen till priset var att hon spred kunskap om analfabetism bland vuxna i Sverige, något som många inte trodde fanns. Sedan 2025 är Gulistan också ledamot i Dyslexiförbundets styrelse.

Hennes föräldrar föddes i Kurdistan och lärde sig aldrig att läsa och skriva. Som barn fick Gulistan vara tolk åt sina föräldrar, trots att hon själv hade dyslexi.

Som liten började hon skriva dagbok eftersom hennes bror sagt: Det är bra om du skriver lite varje dag så att du lär dig skriva.

Hon utbildade sig till kurator. Idén till sin första bok fick hon på ett elevhälsomöte där rektorn ville göra en orosanmälan för bristande föräldraskap mot några vårdnadshavare. Anledningen var att vårdnadshavarna inte svarade på mejl eller fysiska lappar som skolan skickade hem.

– Vadå "bristande föräldraskap", tänkte jag och sa att jag ville undersöka ärendet i fråga, berättar Gulistan.

Hon frågade om eleven visste om att skolan kände oro och om läraren provat att ringa föräldrarna. Men läraren hade bara mejlat.

Det visade sig att föräldrarna var analfabeter och att det gick utmärkt att ringa dem. Det fanns ingen anledning till någon orosanmälan.

Enligt Statistiska Centralbyrån saknar 780 000 svenskar i åldrarna 16-85 år tillräckliga läskunskaper, men många tror fortfarande att analfabetism inte finns i Sverige. Det var därför Gulistan

skrev sin första bok som var riktad till vuxna: "Analfabetism – det osynliga hindret".

Hennes son tyckte det var orättvist att boken bara var för vuxna. Så småningom skrev hon även barnboken "Min mamma kan inte läsa och skriva". Den handlar pojken Zagros, vars mamma är analfabet.

Hon betalade själv för tryckningen av dessa böcker, en till synes dyr hobby alltså. Men böckerna har öppnat dörrar. 2023 fick Gulistan Dyslexipriset. Hon har också haft projektanställning som journalist på Sveriges Television och gjort tv-reportage om analfabetism.

Nu har Gulistan återvänt till jobbet som kurator, och skrivaridéerna har fortsatt att komma.

– Jag har vaknat klockan fem på morgonen och skrivit fram till klockan sju. Sedan har jag jobbat hundra procent, lagat middag till min son och fortsatt att skriva mellan klockan åtta och tio på kvällen.

Det låter lite galet, särskilt med tanke på att Gulistan är ensamstående med sonen. Men när idéerna pockar på kan hon inte låta bli.

När hon läste en universitetskurs om våld i nära relationer fick hon idén till boken "Sju nyanser av våld". Den vänder sig till barn i mellanstadiet och innehåller exempel som hon själv stött på i sitt jobb som kurator.

Hon skickade in det manuset till bokförlaget Hegas. De ville inte ge ut den, men frågade däremot om hon kunde skriva en fortsättning på "Min mamma kan inte läsa och skriva". En medarbetare var på besök i Stockholm och ville träffa Gulistan över en fika.

– Hon sa att min barnbok är unik. Att jag skriver om det nya Sverige, en målgrupp som behöver belysas, berättar Gulistan och ler med hela ansiktet.

Nu har hon äntligen blivit utgiven på ett "riktigt" förlag, fått en förläggare, korrekturläsare och illustratör, och behöver inte betala för trycket själv.

Den första boken i serien heter "Hemligheten" och handlar om att Zagros kämpar för att mammas analfabetism ska vara hemlig, vilket leder till komplikationer.

Gulistan låter alltså inte dyslexin hindra henne från att skriva. Istället har hon lärt sig att be om hjälp. Två av hennes lärare från grundskolan är numera pensionärer och blir bara glada över att få förtroendet att korrekturläsa och ge respons på texten.

Dessutom ställer sonens klass upp som testläsare. – De har kommit med förslag på vad de vill veta mer om och inte läsa mer av, det har varit jätteroligt att höra, berättar Gulistan.

Text: Marja Beckman

Gulistans skrivtips till andra med läs- och skrivsvårigheter (eller bara skrivkramp)!

1. Kombinera skrivandet med något fysiskt, som till exempel att hoppa hopprep tio gånger eller göra tio situps.
2. Börja skriva för hand! Jag börjar med att skriva mina idéer på olikfärgade Post It-lappar. Sedan skriver jag scenerna för hand med papper och penna. Och efter det skriver jag in texten i datorn. När jag skrivit klart använder jag Words uppläsningsfunktion för att höra om något låter fel.
3. Ta hjälp! Jag skickar mina texter till mina före detta grundskollärare Eva Brunnberg och Bitte Jerling. De är pensionärer och tycker det är roligt. Jag använder också min 9-årige sons klass som testläsare.

Lättläst bok om valet 2026

- Hur röstar jag?
- Varför ska jag rösta?
- Vad vill de olika partierna?

Din röst är viktig!

Den 13 september 2026 är det val i Sverige. Då har du möjlighet att rösta och påverka hur samhället ska vara.

Dags att rösta - Valskola 2026 är en lättläst bok för dig som vill rösta och vill lära dig mer om hur det fungerar.

Den lättlästa nyhetstidningen **8 Sidor** har gjort boken.

Ladda ner boken gratis!

8sidor.se

8 SIDOR

NYHET!

WorldPenScan Go! Digital Skannerpenna som klarar

Textfångst OCR – känner igen 55 skanningspråk: Skanna till fil och få texten uppläst och visad på den inbyggda pekskärmen eller skanna direkt till andra enheter

Skanna, översätt och lyssna: Skanna och få texten översatt och visad på skärmen samt uppläst på det översatta språket

Tvåvägs översättning – polyglott klarar 112 språkvarianter: Tala till pennan på ett språk och få det översatt och skrivet på skärmen samt uppläst på det översatta språket

Tal till text (diktering): Diktera till pennan och få det utskrivet på skärmen. Både text och inspelat ljud kan överföras till andra enheter

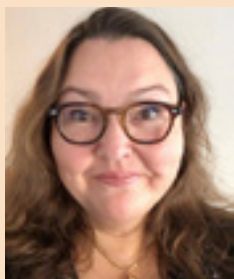
Pennan fungerar helt fristående med den inbyggda displayen! eller med Win/ Mac/ iOS/ Android GRATIS APP. Ansluts till Internet med WiFi och till andra enheter med Bluetooth/USB

Exceptionellt mycket funktioner i en mycket behändig storlek

XnX Data AB

Box 6058, 192 06 Sollentuna, Tel: 08-626 71 00
www.xnxdata.se, E-post: info@xnxdata.se

**Kontakta Helene Kindstedt Rådgivare på
Skrivknuten:** skrivknuten@dyslexi.org eller
073 415 77 88

Fråga Skrivknuten

Fråga: Jag undrar hur ni ställer er till de nya direktiven från Skolverket kring tillämpning av undantagsbestämmelsen vid betygssättning i svenska? Min tolkning är att elever med svår dyslexi kommer stängas ute från gymnasial utbildning eftersom godkänt betyg i svenska är ett krav för att komma in på ett gymnasieprogram.
Speciallärare

Svar: Tack för ditt mejl och din viktiga fråga. Pysparagrafen är varje termin en källa till funderingar och frustration – både bland lärare, elever och vårdnadshavare. Det är helt enkelt så att olika lärare och rektorer tolkar undantagsbestämmelsen på olika sätt, vilket blir både bekymmersamt och

orättvist. Svaren från Skolverket är inte heller alltid glasklara vid kontakt med dem. Skolverkets nya direktiv försvårar och begränsar möjligheten för lärare att göra en helhetsbedömning av elevens kunskaper. Det stänger också dörrar för elever med dyslexi.

I vårt stöd och vår rådgivning till skolor kring undantagsbestämmelsen och dyslexi betonar vi att läsning och skrivning består av flera delar, i enlighet med läs- och skrivmodellerna The Simple View of Reading och Writing. Den senaste forskningen visar också att det nu råder konsensus om att både avkodning och stavning är nedsatta hos personer med dyslexi. Genom att utgå från dessa modeller

bör lärare ha mandat att själva bedöma om avkodning och stavning kan anses vara enstaka delar av förmågorna ”läsa” och ”skriva”.

Det är lärarna som, utifrån sin professionalitet och sin kunskap om dyslexi och dess konsekvenser, fattar beslut om undantagsbestämmelsen.

Den nuvarande regeringens retorik och beslut drabbar vår målgrupp hårt och ställer också till det för lärare och speciallärare som har hittat ett välfungerande arbetssätt och nu behöver se över det – igen.

Text: Helene Kindstedt

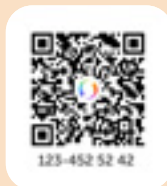

Foto: Lisbet Spörndly

Låt hela familjen bli medlem i Dyslexiförbundet 25 kr per person och år!

Visste du att en eller flera personer i din familj kan bli medlem i Dyslexiförbundet för 25 kronor per år? Det är möjligt tack vare att du är ordinarie medlem. Som familjemedlem deltar du gratis på alla våra webinarier. Du får även rabatt på vissa av Folksam's försäkringar.

För att lägga till en familjemedlem: Skanna QR-koden och swisha 25 kr. I Swishs meddelandefält skriver du för- och efternamn på ordinarie medlem samt förnamn på ny familjemedlem.

Dyslexiförbundet
www.dyslexi.org

Hösten 2025 höll Dyslexiförbundet kongress och en ny förbundsstyrelse valdes. Men villkoren för ideella organisationer blir allt svårare.

Varning för klåfingriga politiker

Dessa rader är inte sanktionerade av någon annan än mig själv. Detta sagt för att jag ska kunna uttrycka min oro utan självcensur.

Låt mig ta det från början.

Från 1800-talet och framåt har olika frikyrkor vuxit fram i opposition till statskyrkans ensamrätt att tolka bibeln. Fackföreningar, politiska partier, idrottsföreningar, hembygdsföreningar, kulturföreningar, folkbibliotek och handikapporganisationer har också vuxit fram nerifrån. Det är grunden för den levande demokrati vi har i Sverige.

Vi är inte, och vill inte bli, ett folk med en åsikt. Vi har och ska ha olika åsikter, eftersom vi har olika förutsättningar och erfarenheter.

På 1970-talet blev det allt viktigare att kunna läsa och skriva för att få jobb. Många med dyslexi tvingades då gå på folkhögskolor och Komvux. Där mötte de andra med samma svårigheter. Ungdomarna bildade då det som nu är Dyslexiförbundet.

Ungdomarna fick tillgång till gratis lokaler och ekonomiskt stöd från fackföreningar, studieförbund och

folkhögskolor, som i sin tur fick stöd från samhället. År 1990 blev vårt förbund erkänt som funktionshinderorganisation. Vi fick därmed ekonomiska medel från Socialstyrelsen och vi har kunnat söka projektmedel från Arvsfonden.

På 1990-talet drev vi en landsomfattande kampanj som gjorde det möjligt även för kungen att tala öppet om sin dyslexi och idag är prins Carl Philip vår beskyddare. Frågan berör många. Grunden har varit humanism och alla människors lika värde. Vi har utgått från de behov vi har och hur våra förutsättningar kan förbättras.

Nu är tongångarna andra. Från centralt håll vill makthavare peka med hela handen. De säger åt oss hur vi som medborgare ska vara och vad vi ska göra. Folkbildningen har fått minskade resurser och för ett år sedan ville riksrevisorn – i en dåligt underbyggd enmansutredning – lägga ner Arvsfonden och överföra pengarna till statsbudgeten. Argumenten för det var inte humanistiska, utan ekonomiska och byråkratiska. Nu i vår har Dyslexiförbundet fått fyrahundratusen kronor mindre än beräknat från Socialstyrelsen och ingenting är säkert för framtiden.

Vi klarar oss nu. Men andra organisationer, som haft stöd, har blivit helt utan på godtyckliga grunder.

Klåfingriga politiker ger byråkratin i uppgift att radera vanliga människors möjlighet att organisera sig och driva för dem viktiga frågor. Det är ett hårt slag mot demokratin, yttrandefriheten, tryckfriheten och organisationsfriheten.

Pressa därför dina politiker inför valet. Fråga hur de ställer sig till möjligheten för organisationer som vår att verka även efter valdagen.

Text: Torbjörn Lundgren

Nytt verktyg till alla medlemmar

Från och med i vår får alla medlemmar i Dyslexiförbundet en ny medlemsförmån från företaget Readspeaker, nämligen verktyget TextAid. Dessutom får medlemmarna 30 procent rabatt på Everways läs- och skrivverktyg SkrivaText och LexiFlow.

TextAid är ett digitalt text-till-tal-verktyg där du bland annat kan lyssna på en ljudversion av digitala dokument samtidigt som du följer med i en markerad text.

SkrivaText är ett tillägg för Chrome och Edge som rättar stavfel och grammatiska fel på svenska och engelska.

LexiFlows funktioner hjälper elever att läsa, lyssna, förstå och bearbeta text.

Lär mer i medlemsbrevet och på vår hemsida, dyslexi.org.

Finns det ett liv efter studenten?

Vad händer efter studenten? Så löd titeln på ett mycket välmatat webinarium som Dyslexiförbundet i Skåne arrangerade i mars, i samarbete med SKED – Skånes kompetenscentrum för dyslexi och dyskalkyli.

Deltagarna fick höra om olika skolformer: folkhögskola, universitet, Komvux och yrkeshögskola. Dessutom var Arbetsförmedlingen där och berättade om Samstart, ett arbetsmarknadsprojekt som hjälper unga med funktionsnedsättningar att komma in på arbetsmarknaden.

Foto: Madelene Haavisto

I april träffades medlemmar i Dyslexiförbundet Borås och red islandshästar. Det var en otroligt rolig dag, hälsar Madelene Haavisto. "Till och med vädret var helt perfekt!" berättar hon. Utflykten gjordes i samarbete med Milåsa Islandshästar..

Händelse	När och var	Info/anmälan/arrangör
Specialpedagogik i grundskolan	Webbfortbildning 14 maj – 12 juni	För dig som möter elever i behov av stöd i grundskolan. Anmälan via skolporten.se
Peppkväll för förtroendevalda i Dyslexiförbundet	20 maj kl 18.30 via Teams.	Kontakta inger.ralenius@dyslexi.org för länk.
Kognitionsvetenskap om kompensation och träning	21 maj kl 9-15 i Silviasalen, Sofiavägen 2d i Lund.	Arr: SKED, Skånes kompetenscentrum för dyslexi och dyskalkyli. Anmälan senast 15 maj till kompetenscentrum.dyslexi@skane.se
Familjeläger i Distrikt Västra Götaland	30-31 maj, Viskadalens folkhögskola	Kontakt: vastra_gotaland@dyslexi.org
Evidensbaserad läs- och skrivundervisning, vårkonferens	Digital fortbildning, 1-23 juni	Arrangörer är Skolporten. Anmälan via skolporten.se
Almedalsveckan	22-26 juni i Visby, Gotland	Dyslexiförbundet är på plats! Program finns på almedalsveckan.info
När bristande läsundervisning får konsekvenser – hur säkrar vi att alla barn lär sig läsa?	Seminarium på Hästgatan 2 under Almedalsveckan, Visby, Gotland, den 23 juni kl 10.15.	Panelssamtal arrangerat av Bonniers familjestiftelse och Prinsparets stiftelse.
Bokmässan 2026	24-27 september, Stora Mässan, Göteborg	Dyslexiförbundet har i vanlig ordning en monter på mässan. Läs mer på bokmassan.se .
Internationellt dyslexiseminarium med EDA, European Dyslexia Association	26-27 september i Gdansk, Polen	Läs mer på EDA:s hemsida, eda-info.eu
Dyslexiveckan 2026	5 – 11 oktober	Mer information kommer på dyslexi.org !
Semesterstängt på kansliet!	19 juni – 7 augusti	För kontakt med enskilda medarbetare, läs mer på dyslexi.org/om-oss/kansli/

Frågekväll med politiker i Örebro

Den 23 april bjöd Dyslexiförbundet Örebro in politiker till samtal om dyslexi- och dyskalkyliutredningar inom sjukvården.

På besök var Behcet Barsom från Kristdemokraterna och Willhelm Sundman från Liberalerna.

Västra Götaland har sitt årliga läger i Viskadalen

Dyslexiförbundet Distrikt Västra Götaland ordnar familjeläger den 30–31 maj. Lägre kommer ha aktiviteter för både vuxna och barn med workshops, gästspel av föreläsare och tillfälle för lekar och aktiviteter.

Man kommer kunna ta del av en föreläsning om dyskalkyli och dyslexi av Jonas Walfridsson, logoped på Danderyds sjukhus, med lång erfarenhet av dyslexi- och dyskalkyliutredningar.

Även Anders Abrahamsson kommer vara på plats för att föreläsa. Han är Dyslexiförbundets ordförande och har lång erfarenhet av läs- och skrivhjälpmedel och att utveckla tekniska lösningar.

”Skrivligheter”, webinarium med Kim Sjöberg

Den 9 april arrangerade Svenska Dyslexiföreningen, Dyslexiförbundet i Malmö och Nordvästskåne samt Dyslexiförbundet Distrikt Skåne ett webinarium med Kim Sjöberg.

Kim Sjöberg är utbildad lärare samt läromedelsförfattare. Föreläsningen handlade om att skapa skrivglädje och bygga en inkluderande undervisning genom gemensamma upplevelser, tydlig struktur och språkutveckling. Webinariet var kostnadsfritt för medlemmar och cirka 25 personer deltog.

Texter: Rio Hellgren

Dyslexiförbundet

Barnängsgatan 22
116 48 Stockholm
Tel 08-665 17 00
helgfri tisdag–torsdag
kl 09.00 – 15.00
forbundet@dyslexi.org

Förbundsordförande
Anders Abrahamsson
anders.abrahamsson@dyslexi.org

Kanslichef
Helene Kindstedt
073-415 77 88
helene.kindstedt@dyslexi.org

Distrikt

Distrikt Blekinge
Vakant
Tel:
blekinge@dyslexi.org

Distrikt Dalarna
Peter Östlund
Tel: 070-637 99 82
dalarna@dyslexi.org

Distrikt Gotland
Irene Rodebjer
Irene.rodebjer@dyslexi.org
Gotland@dyslexi.org

Distrikt Gävleborg
Bengt-Erik Johansson
gavleborg@dyslexi.org
bengt.erik.johansson@dyslexi.org
070-238 63 20

Distrikt Halland
Sofia Johansson
sofia.johansson@dyslexi.org
halland@dyslexi.org

Distrikt Jämtland
Vakant
forbundet@dyslexi.org

Distrikt Jönköping
Conny Gustafsson
Tel: 070-474 78 65
jonkopings@dyslexi.org

Distrikt Kalmar
Vakant
forbundet@dyslexi.org

Distrikt Kronoberg
Vakant
forbundet@dyslexi.org

Distrikt Norrbotten
Bengt Westling
Tel: 070-200 31 84
bengt.westling@dyslexi.org

Distrikt Skåne
Mige Lundahl
072-350 86 61
skane@dyslexi.org

Distrikt Stockholm
Kicki Glasberg
Tel: 070-556 76 33
kicki.glasberg@dyslexi.org
stockholms_lan@dyslexi.org

Distrikt Sörmland
Agnetha Andersen
agnetha.andersen@dyslexi.org

Distrikt Uppsala
Petra Forsgard
Tel: 070-605 67 45
uppsala_lan@dyslexi.org

Distrikt Värmland
Mikael Landsfried
varmland@dyslexi.org

Distrikt Västerbotten
Karolina Filipsson
Vasterbotten@dyslexi.org
Tel: 070 - 300 86 23

Distrikt Västernorrland
Vakant
forbundet@dyslexi.org

Distrikt Västmanland
Tommy Karlsson
Tel: 070-654 64 69
vastmanland@dyslexi.org

Västra Götaland
Kjell-Åke Eriksson
Tel: 070-360 24 25
vastra_gotaland@dyslexi.org

Distrikt Örebro
Gert Andersson
Tel: 070-754 96 29
orebrolan@dyslexi.org

Distrikt Östergötland
Gudbjörg Gudjonsdottir
Tel: 076-023 50 72
norrkoping@dyslexi.org

Skrivknuten ger råd och stöd!

På Skrivknuten kan du få råd och stöd om läs-, skriv- och räkneshjälpmedel. Du kan också få tips om hjälpmedel, böcker och metoder.

Rådgivning ges på telefon, men det går också att boka tid för ett personligt besök eller ett videosamtal. Det är gratis för privatpersoner. Skrivknuten tar emot studiebesök och föreläser mot en avgift.

Vår rådgivare heter Helene Kindstedt. Tel: 073 - 415 77 88
Epost: Skrivknuten@dyslexi.org
Adress: Barnängsgatan 22, 116 48 Stockholm.

Hela denna sida är en annons

EQUAZEN® – ETT SMART VAL

Omega-3 och Omega-6 för hela familjen

Equazen, tidigare eye q, innehåller en välstuderad och specifik kombination av fettsyror omega-3 och omega-6 från fisk och växten nattljus. Kosttillskottet som är många familjers favorit runt om i världen har nu bytt design till en ny mer miljövänlig förpackning. Innehållet däremot är samma välbalanserade kombination av EPA, DHA och GLA.

NY DESIGN
Samma kvalitet
& innehåll!

EQUAZEN® – TIDIGARE EYE Q

eye q utvecklades av engelska forskare i bolaget Equazen för över 20 år sedan och har sedan dess varit många familjers favorit runt om i världen. Det internationella namnet på eye q är Equazen – och så heter produkten numera också i Sverige. I samband med namnbytet övergår man också till en ny mer miljövänlig förpackning – innehållet förblir däremot samma välbalanserade kombination av fettsyror EPA, DHA och GLA.

VÄLSTUDERAD KOMBINATION

Eftersom vår kropp behöver de essentiella fettsyror omega-3 och omega-6 och inte kan tillverka dem själv så måste de tillföras via kosten. Equazen innehåller en välstuderad och specifik kombination av fettsyror, är därför trygg att använda och ett enkelt och smidigt sätt att tillgodose det dagliga intaget.

FÖR HJÄRNANS FUNKTION

Fettsyran DHA bidrar till att bibehålla hjärnans normala funktion. Den gynnsamma effekten uppnås vid ett dagligt intag av 250 mg DHA. Vi får i oss en del fettsyror via kosten men för att säkerställa intaget, väljer många ett högkvalitativt extra tillskott. Fleromättade fetter och dess roll för inlärning är ett växande forskningsområde.

FÖR ALLA ÅLDRAR

För att passa alla åldrar finns Equazen både som kapslar, tuggisar och i flytande form. Tuggisarna med naturlig smak från jordgubb och Equazen flytande i smakerna citron och vanilj har blivit stora favoriter bland de som inte kan svälja kapslar.

newnordic.se | info@newnordic.se | 040-239520

 apoteket

 APOTEK

 APOTEK

 DOZ APOTEK

 HÄLSOKRAFT

 apotease

Kosttillskott är avsedda att komplettera kosten och ska inte användas som ersättning för varierad kost eller hälsosam livsstil.